

OSNUTEK

**PREDLOG PRAVILNIKA O SPREMEMBAH PRAVILNIKA O
IZVAJANJU KNJIŽNIČNEGA NADOMESTILA**
nelektorirana verzija

JAVNA OBRAVNAVA

Ljubljana, februar 2022

Na podlagi osmega odstavka 56. člena Zakona o knjižničarstvu (Uradni list RS, št. 87/01, 96/02 – ZUJIK in 92/15) minister, pristojen za kulturo, izdaja

PRAVILNIK o spremembah Pravilnika o izvajanju knjižničnega nadomestila

1. člen

V Pravilniku o izvajanju knjižničnega nadomestila (Uradni list RS, št. 38/16 in 1/17 – popr.) se besedilo drugega in tretjega odstavka 4. člena besedilo spremeni tako, da se glasita:

»(2) Knjižnično nadomestilo se nanaša na izposajo naslednjega knjižnega gradiva v tiskani, elektronski ali zvočni obliki:

- izvirne monografske publikacije in
- prevedene monografske publikacije.

(3) Knjižnično nadomestilo se nanaša na naslednje vrste neknjižnega gradiva:

- avdiokasete, CD-plošče,
- videokasete, DVD-plošče, plošče Blu-ray in druge oblike nosilcev avdiovizualnih vsebin.«.

2. člen

7. člen se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Število izposojenih enot za posamezno vrsto knjižničnega gradiva in kategorijo avtorstva po 6. členu tega pravilnika je seštevek vseh izposojenih enot tega gradiva. Če je v bibliografskem zapisu posamezne enote knjižničnega gradiva v vzajemni bazi podatkov COBIB.SI evidentiranih več avtorjev iste kategorije, pripada posameznemu avtorju enak delež števila izposoj.

(2) Posamezni avtor je upravičen do knjižničnega nadomestila, če skupno število izposoj knjižničnega gradiva, katerega avtor ali soavtor je, presega spodnjo mejo izposoj glede na naslednje kriterije:

	zgornja meja	spodnja meja
avtorji izvirnih monografskih publikacij	50.000 + 20 % nad 50.000	800
prevajalci monografskih publikacij	50.000 + 20 % nad 50.000	4.000
ilustratorji in fotografi monografskih publikacij	25.000 + 20 % nad 25.000	1.000
- avtorji na avdiovizualnem področju	5.000 + 20 % nad 5.000	100
- avtorji na področju glasbe	5.000 + 20 % nad 5.000	100

«.

3. člen

V 8. členu prvega odstavka se črta druga vejica in besedilo, ki se glasi:

»,ter vključuje tudi morebiti DDV avtorja, ki je zavezanec za DDV«.

4. člen

9. člen se spremeni tako, da se glasi:

»9. člen

(odločanje o denarnih prispevkih avtorjem)

(1) IZUM v skladu s 4. členom tega pravilnika pripravi izpise podatkov o številu izposoj knjižničnega gradiva v splošnih knjižnicah v preteklem letu do konca januarja za vse avtorje, ki so upravičeni do knjižničnega nadomestila po tem pravilniku in so njihova imena vključena v normativno bazo podatkov CONOR.SI.

(2) Javna agencija za knjigo Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: agencija) do 10. februarja na svoji spletni strani objavi poziv avtorjem, ki so upravičeni do denarnih prispevkov iz naslova knjižničnega nadomestila, da v roku tridesetih dni od objave oddajo vlogo za uveljavitev knjižničnega nadomestila. Skupaj z objavo javnega poziva iz prejšnjega stavka, agencija objavi seznam iz prvega odstavka, ter pozove avtorje, da v roku tridesetih dni od objave preverijo objavljen izpis podatkov, konkretnije statistiko izposoj svojih del, in da do tega roka na IZUM pošljejo morebitne pripombe na objavljeno statistiko izposoj, skupaj z dokazili.

(3) Besedilo objave poziva mora vsebovati:

- navedbo naziva javnega poziva,
- poziv avtorjem, da preverijo objavljen izpis podatkov iz prvega odstavka in morebitne pripombe posredujejo na IZUM,
- pogoje za predložitev vlog,
- rok za oddajo vlog,
- vsebina vlog,
- način pošiljanja vlog,
- navedbo uslužbencev agencije, pristojnih za dajanje informacij v zvezi z javnim razpisom.

(4) Agencija po zaključku poziva IZUM-u pošlje seznam avtorjev, ki so oddali vloge za uveljavljanje nadomestila za preteklo leto. IZUM na podlagi tega seznama in popravljenih kataložnih zapisov pripravi dokončni seznam upravičencev in podatke o izposoji njihovih del.

(5) Agencija, na podlagi podatkov iz tretjega in četrtega odstavka ter v skladu z odločbo o financiranju agencije s strani ministrstva, pristojnega za kulturo, pripravi izračune, koliko sredstev se nameni posameznim vrstam knjižničnega gradiva ter koliko sredstev prejmejo posamezni avtorji. Na podlagi opravljenih izračunov direktor s posamično odločbo odloči o višini sredstev, ki jih prejmejo posamezni avtorji. Agencija odločbe izda najkasneje v roku 60 dni po zaključku roka oddaje vlog iz 2. odstavka tega člena. Zoper odločbo je možna pritožba, o kateri odloči ministrstvo, pristojno za kulturo.

(6) Agencija izvede nakazila knjižničnega nadomestila upravičenim avtorjem, na podlagi izdanih odločb iz prejšnjega odstavka.«

5. Člen

V 10. členu se v tretji, četrti in peti odstavek spremenijo tako, da se glasijo:

»(3) Delovne štipendije se podeljujejo na podlagi javnega razpisa. O dodelitvi oziroma zavrnitvi delovne štipendije odloči direktor agencije po predhodnem mnenju pristojnih delovnih komisij.

(4) Podrobnejši kriteriji in merila za dodelitev delovnih štipendij za ustvarjalnost se določijo v besedilu posameznega javnega razpisa, ki ga agencija pripravi v sodelovanju s pristojnimi delovnimi komisijami.

(5) Direktor imenuje delovne komisije iz tretjega odstavka za vsak posamezen javni razpis, in sicer izmed uglednih avtorjev ali strokovnjakov, ki delujejo na področju knjige. Direktor agencije sprejme sklep o imenovanju članov delovne komisije, s katerim določi predsednika in člane ter njihove naloge. Za nagrajevanje članov delovnih komisij in načina njihovega dela se smiselno uporablja pravilnik, ki ureja delo strokovnih komisij agencije.«.

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

6. člen **(postopki izvajanja knjižničnega nadomestila)**

Postopki izvajanja knjižničnega nadomestila, začeti pred uveljavitvijo tega pravilnika, se končajo po tem pravilniku.

7. člen **(začetek veljavnosti)**

Ta pravilnik začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike.

Št. 0070-5/2022
Ljubljana, dne
EVA: 2022-3340-0009

Obrazložitev:

I. PODLAGE ZA SPREJETJE SKLEPA

Zakon o knjižničarstvu (Uradni list RS, št. 87/01, 96/02 – ZUJIK in 92/15; v nadaljnjem besedilu ZKnj-1) ureja knjižnično nadomestilo, kot obliko podpore avtorjem knjižničnega gradiva, ki je predmet javnega posojanja v splošnih knjižnicah. S tem se želi spodbujati ustvarjalnost posameznikov na področjih kulture, na katerih se ustvarja knjižnično gradivo v javnem interesu. Knjižnično nadomestilo se izvaja v dveh oblikah, in sicer kot denarni prispevki živečim avtorjem knjižničnega gradiva za izposajo njihovih del in podeljevanjem delovnih štipendij za ustvarjalnost. Do knjižničnega nadomestila so upravičeni živeči avtorji kot fizične osebe, ki imajo stalno prebivališče v Republiki Sloveniji ali ustvarjajo v slovenščini, in sicer:

1. za knjižno gradivo:

- pisec besedila monografske publikacije,
- prevajalec besedila monografske publikacije,
- likovni ustvarjalec ali fotograf, če je pretežni (so)avtor monografske publikacije,

2. za neknjižno gradivo:

- avtor glasbe,
- avtor besedila,
- režiser filma,
- avtor scenarija,
- direktor fotografije.

Na podlagi osmega odstavka 56. člena ZKnj-1 minister, pristojen za kulturo, podrobneje določi postopek in pogoje za pridobitev knjižničnega nadomestila. Izvajanje nalog na področju knjižničnega nadomestila pa spada v pristojnost Javne agencije za knjigo Republike Slovenije.

Podrobnejši postopek in pogoje knjižničnega nadomestila ureja Pravilnik o izvajanju knjižničnega nadomestila (Uradni list RS, št. 38/16 in 1/17 – popr.), ki pa je potreben določenih sprememb, za zakonito in učinkovito izvajanje.

II. VSEBINSKA OBRAZLOŽITEV PREDLAGANIH REŠITEV

K 1. členu:

V drugem odstavku 4. člena veljavnega pravilnika se za izvirne monografske publikacije in prevedene monografske publikacije določi, da se nadomestilo za izposajo nanaša na publikacije v tiskani, elektronski in zvočni obliki.

V prvi alineji tretjega odstavka 4. člena se črta navedba »in drugi nosilci glasbe oziroma zvoka«. Navedena sprememba pravilnika sledi spremembi izposoje v splošnih knjižnicah, in sicer pojavu izposoje zvočnih knjig. Po veljavnem pravilniku je izposoja zvočnih knjig spadala v kategorijo neknjižnega gradiva in sredstva za izposajo zvočnih knjig so se zagotavljala iz sredstev za področju glasbe. Sprememba pravilnika pomeni, da se bo izposoja zvočnih knjig beležila v kategoriji »avtorji izvirnih monografskih publikacij«.

K 2. členu:

Sprememba 7. člena pravilnika sledi sodbi Upravnega sodišča RS št. IU 1208/2019-58, s katero ugotavlja, da pravilnik v zvezi z vrednotenjem števila izposoje glede razlikovanja med monografskimi publikacijami do 47 strani in publikacijami nad 48 stranmi, ni

skladen z ZKnj-1. ZKnj-1 kot edini kriterij, ki se upošteva pri dodeljevanju knjižničnega nadomestila, veže na prag števila izposoj. S to spremembo se vračamo na sistem beleženja izposoj, ki je veljal v obdobju 2004–2016. Primerjava verodostojnih podatkov o številu upravičencev kaže, da se bo s to spremembo število upravičencev do knjižničnega nadomestila povišalo za manj kot 5 odstotkov. Zgolj manjše povišanje števila upravičencev kaže tudi delna statistika izposoje v splošnih knjižnicah za leto 2021.

Po veljavnem pravilniku je bila v kategoriji »avtorji izvernih monografskih publikacij« zgornja meja za priznavanje polnih izposoj postavljena na 30.000, kar pomeni, da so se izposoje nad to mejo priznavale zgolj petinsko. Sprememba zgornje meje v kategoriji »avtorji izvernih monografskih publikacij« pomeni poenotenje z določili, ki za zgornjo mejo veljajo v kategoriji prevajalci monografskih publikacij.

K 3. členu:

Sprememba prvega odstavka 8. člena pravilnika sledi pojasnilu Finančne uprave RS št. 0920-6833/2017-6 z dne 27. 10. 2017, s katerim pojasnjuje, da knjižnično nadomestilo ni več predmet obdavčitve z DDV.

K 4. členu:

Člen ureja postopek odločanja o denarnih prispevkih živečim avtorjem za izposajo knjižničnega gradiva. Postopek odpravlja anomalije in sledi opravi administrativah ovir. Javna agencija v tekočem letu objavi poziv avtorjem za oddajo vlog na podlagi izpisa podatkov o številu izposoj knjižničnega gradiva v preteklem letu vključena v bazo podatkov CONOR.si, ki ga pripravi IZUM.

Avtorji imajo v postopku možnost preverjanja pravilnost podatkov o izposojah njihovih del.

O nadomestilu odloči direktor agencije, na podlagi vlog in seznama upravičencev, ki ga pripravi IZUM in sredstev, ki so na razpolago, ki jih ima agencija za ta namen.

Odločbe so podlaga za izplačilo nadomestila upravičenim avtorjem.

K 5. členu:

Podrobnejši kriteriji in merila za dodelitev delovnih štipendij za ustvarjalnost se določijo v besedilu posameznega javnega razpisa, ki ga agencija pripravi na podlagi strokovnih izhodišč, oblikovanih v sodelovanju z delovnimi komisijami in ne s stanovskimi društvi s posameznega razpisnega področja. Kajti na področji, na katerih delujejo avtorji je več društev z različnimi, tudi nasprotujočimi interesi. Vključitev vseh je nemogoče, z vključitvijo zgolj nekaterih pa lahko pride do nasprotja interesov oziroma vplivanja na izbor prejemnikov štipendij. Ker je direktor JAK odgovoren za zakonitost in transparentnosti postopkov ter enakopravno obravnavo vseh potencialnih prejemnikov štipendij, strokovnjaki s področij knjige sodelujejo v postopku kot člani delovnih komisij, le ti delujejo kot posvetovalno telo pri pripravi strokovnih izhodišč.

Direktor agencije s sklepom imenuje člane strokovnih komisij, izmed uglednih avtorjev ali strokovnjakov, ki delujejo na področju knjige. Enako velja tudi za strokovne komisije agencije. Direktor pri imenovanju članov delovne komisija ni več zgolj vezan na predloge stanovskih društev. S to ureditvijo se želi izogniti nasprotjem interesov, in sicer okoliščin, v katerih zasebni interes zunanjega člana komisije vpliva ali ustvarja videz, da vpliva na nepristransko in objektivno opravljanje javnih nalog. Člani komisije so se dolžni

izogibati nasprotja interesov. Sedanja ureditev določa imenovanje članov delovnih komisij na podlagi predlogov stanovskih društev, ki pa je pokazala, da poda predlog zgolj eno društvo. Delovna komisija, ki je sestavljena zgolj izmed članov enega stanovskega društva oziroma predloga enega društva, lahko negativno vpliva na nepristransko in objektivno izvajanje nalog, v primeru ocenjevanja vloge stanovskega kolega.

K 6. členu:

Prehodna določba ureja postopke, ki so v teku v času uveljavitve tega pravilnika.

K 7. členu:

Uveljavitev pravilnika.